

September 2013

Hoewel de zomer nog niet voorbij is, begint het werk met De Jager weer terug te keren naar rustiger paden. In de vakantieperiode waren er nogal wat zaterdagen met TE mooi weer: warm en zonnig, maar met relatief weinig wind. Omdat de bezoekers blijven komen, is er voor uw schrijver steeds genoeg werk aan de winkel. Merkw aardigerwijs zijn er bijna altijd piekjes in de aanloop als we aanstalten maken koffie te gaan drinken en aan het eind van de middag als we al bezig zijn met klampen (zeilen wegnemen).



In de reeks antwoorden op de vraag wat we doen met “al” dat gezaagde hout kunnen we een nieuwe toepassing noemen. Hout leveren voor de reparatie van een molen ligt al voor de hand. Soms gaat de samenwerking nog verder omdat we in onze welvoorzienere werkplaats het beoogde onderdeel op maat kunnen maken - monteren en draaien maar! In april hebben we voor de tjasker Sânpoele bij Wijckel (parkeerplaats langs de N359) een nieuw vangwiel gemaakt uit een plaat populier. Een paaltjasker is een windmolentje dat water ongeveer een halve meter omhoog kan brengen. Deze molentjes worden vooral in moerassige gebieden gebruikt voor zowel inmalen (grondwaterpeil verhogen) als uitmalen (idem verlagen). Afhankelijk van de manier van kruien (op de wind zetten) zijn er twee typen: de boktjasker en de paaltjasker. Het water wordt omhoog gehaald met een houten schroef in een meedraaiende houten cilinder. Het water komt in de betonnen goot en loopt opzij weg via het bruggetje dat tevens de functie van watergoot vervult.

Op de foto links zijn links de restanten van het oude vangwiel te zien en rechts de ruwe vorm van het nieuwe wiel. Daartussen het in de werkbank geschroefde draaideind dat als draaipunt dient voor bijschuren van de ronding; zie de foto rechts.



Daarna kostte het nog wat piekeren hoe het draaigat om te zetten in een goed gecentreerd groot vierkant gat voor de hoofdas van de tjasker (zie op de linkerfoto de tekening op het stuk karton). Men zou zich kunnen afvragen waarom geen duurzamer hout werd gekozen. Eikenhout is te glad om met de ijzeren remband voldoende effect te hebben. Bovendien is de combinatie ijzer/eikenhout ongelukkig; populier/ijzer is wel stroef, maar dan hadden we de buitenzijde niet ter verduurzaming moeten insmeren met carbolineum(...foei?). Nu moest Mats Faber, die met het molentje draait en deze reparatie op gang bracht, het buitenlaagje nog weer wegschuren.

Jan heeft van beuken de werktuigen gemaakt waarmee touw kan worden geslagen. Dat geschiedt door een drietal strengen touw die linksom draaien rechtsom in elkaar gedraaid. De drie strengen worden aan de aandrijfzijde aan drie haken en aan de trekzijde aan één haak geknoopt. Voor een regelmatig resultaat schuift in het samenvoegpunt een blok met drie gleuven mee. Van tientallen meters postpakketjestouw blijft na een paar stappen maar net iets meer dan een meter over.



De grote opknapbeurt aan het voor- en het achterhek van het zeilschoolterrein is klaar. Het oude lattenhek met witte toppen is fraai gerestaureerd. Alles staat nu weer rechtop en kan dus ook makkelijk dicht. Opvallend zijn de twee gaten in het achterhek waarmee het mogelijk is van buitenaf het slot aan de binnenkant te openen en te sluiten.

In een van de wandplaten in de koffie- en eetruimte vormen de jaarringpatronen in het fineer een grappige afbeelding. Een wat narrig kijkende uil luistert voortdurend welke sterke verhalen er tijdens de molenaarsbijeenkomsten over de tafel gaan.

